

ANDRZEY STANISŁAW KOSTKA M Ł O D Z I E I O W S K I

Z BOZEY Y STOLICY APOSTOLSKIEY ŁASKI, BISKUP POZNANSKI Y WARSZAWSKI, KANCLERZ WIELKI KORONNY,
ORDEROW ORŁA BIAŁEGO Y ŚWIĘTEGO STANISŁAWA
K A W A L E R.

Wszystkiemu Duchonictwu y ludowi wiernemu Dyecezyi naszej zdrowie y Pasterkie błogosławieństwo!

W czasie iak z wyrokow Pana BOGA urząd Pasterstwa nad tą obszerną Dyecezyą iest Nam powierzony, niepodobna nam ieszcze było dopełnić wszystkich obowiązkow, które y to dostojenstwo po Nas wyciąga; y wy mieliście prawo od Nas spodziewać się.

Wyhiesienie Nasze na toż Biskupstwo przypadło właśnie w czasie, kiedy spokojność kraiova zerwana była, y zamieniła się w kilkoletnią nanyieszczęśliwszą dla Oyczyzny Naszey rewolucyą, po ktorey znowu nastąpił podział kraiu, y za nim przyszło do Seymu zaczętego w Roku 1773. a lat blisko dwa trwającego: przypadek znowu ostatni Seym w Roku przeszłym odprawiony; Wezwanie także Nasze do Rady przy Boku Jego K. Mci, P. N. Miłł: nieustającej, y zwalający się coraz większy nacisk publicznych interessow, do ktorych Nayiasn: Panu y Rzplitey podobało się Nas zażywać: Są to ważne przyczyny, dla ktorych wszystkich obowiązkow urzędu Naszego Pasterskiego dopełnić, ani też o wszystkich potrzebach tey owczarni zaradzić nie mogliśmy. Przestać Nam więc trzeba było na tym, co zdało się pilniejszego do urzędzenia: resztę zaś wolnieyszemu, spokojnieyszemu y szczęśliwyszemu zostawić czasowi.

Teraz kiedy przy naytroskliwszym staraniu o dobro publiczne Nayiasn: Pana zaczynamy zażywać dni spokojnych, y bezpieczeństwem wewnętrznym y zewnętrznym cieszyć się, właśnie z skwapliwością śpieszymy do uiszczenia się naymilszey trzódzie naszey w tych obowiązkach, z ktorych dopełnienia, naywięcey pomnożenia chwały Pana Boga, poprawy obyczajow, y ujęcia w kluby karności Kościelney spodziewać się należy: z skwapliwością śpieszymy się, aby zmocnić to, co zaczęło słabiec; utwierdzić, co chwiał się poczyniło, y zapalić, co zdało się iuz chcieć zgasnąć.

To, co dopiero przytoczyliśmy, zapewne daie iuz wam poznać, że o Wizycie powszechney owczarni naszey zamyślamy. Tak iest, w tym roku mamy przedsięwzięcie, to nychwałebnieysze dzieło zacząć, y ile możności starać się do pożądanego końca przyprowadzić.

Nie byłoby nic dla Nas pożądanego, iak gdybyśmy mogli sami osobiście całą Dyecezyą Naszą zwiedzić. Ale część wielka tych publicznych zabaw, ktora przyczyną była do spóźnienia się w odprawieniu Wizyty Dyecezyi Naszey, utrzymuie się do tego czasu; Odrywać się zaś od nich przez naysciślejsze Jego K. Mci y Oyczyźnie obowiązki, zadną miarą nie możemy. W tym więc razie musimy po wiekszey części zdać urząd wizytowania Kościołow, y wszystkich mieysc pobożnych na Osoby, ktoreby mogły Nas przyzwocie zastąpić, y za pilnymi z Nami znoszeniem się to wielkie dzieło powszechney wizyty całej Dyecezyi nayprzyzwociey odbyć.

Zacznie się więc ta wizyta w czasie następującej wiosny, z obwieszczenia zaś wczesnego tych mężow, ktorych wezwiemy do wizytowania, dowiedzą się Archi-Dyakonaty, y Dekanaty, kto, y ktorego dnia zacznie u nich pomienioną wizytę. My zaś przy terażnieyszym obwieszczeniu generalney wizyty; nayprzod Nayprzewielebnieyszy Kapitulie Naszey Katedralney Poznańskiej, Kollegiacie Krolewskiej Warszawskiej, y innym Kollegiatom, iako też wszystkim Kościołom Parafialnym WW. Proboszczom, Plebanom, Kommandarzom, Wikarym, Penitencyonarzom, Mansyonarzom, Altarystom, Psalterystom, także Przełożonym Seminarjow, Gor Miłosierdzia, Szpitalow, Bractw, y powszechnie wszystkim Władzy Naszey Biskupiey y prawu wizytowania podległym; Nayprzod nie tylko całej Duchowieństwo Dyecezyi Naszey y wszystkich wiernych obowięzujemy, żeby modlitwy swoje z Naszemi łączyli, aby Pan Bog zamierzeniu Naszemu y szczerey chęci do iak nayużyteczney odprawienia ninieyszey wizyty pobłogosławił, y pozwolił Nam cieszyć się pożądanymi z niey skutkami. Tych zaś wszystkich, ktorzy czują swoje sumnienia obciążone grzechami, wzywamy do wczesnego czynienia godnych owocow pokuty, y w upokorzeniu nawrocenia się do Pana Boga. Powtore zalecamy wszystkim powszechnie Duchownym, ktorzy wizytowani będą, aby dowody iustyfikujące stan ich, urząd y stopień w gotowości mieli, na pokazanie ich pod czas wizyty; Także wczesnie każdy z nich opisany ma mieć stan swojego Kościoła, Ołtarza, lub Kaplicy, iako też Seminarjow, Szkołek y Szpitalow, Gor Miłosierdzia, Bractw, y dochodow swoich pewnych y niepewnych, iako też generalnie tego wszystkiego, co do niego należy; a to podług osobney informacji, ktora do ninieyszego obwieszczenia iest przyłączona; Tak dalece, żeby każdy zupełną miał do wizyty gotowość, y kiedy ziedzie do niego Wizytator, żeby mu to zaraz opisanie podał, y tenże Wizytator nie miał potrzeby, tylko pomienione opisanie pilnie weryfikować. Ponieważ zaś pod czas wizyty spisany będzie fundusz każdego Kościoła y dochody jego, żeby pewnieysze y zupełnieysze było to opisanie, a zatym niemiano potym przyczyny zaskarżać dostateczność tego opisania y rzetelności jego uwłaczania: radzibyśmy żeby przy spisywaniu gruntow y dochodow Kościelnych przytomni byli Jchmć Kollatorowie, albo Jch Subalterni, a w Miastach Delegowani od Magistratow, y toż opisanie wraz z Jchmć XX. Wizytatorami podpisali; Co też usilnie zalecamy.

Na koniec obowięzujemy iak naysciśle wszystkich Duchownych y Swieckich, aby Nam, lub zastępującym Nas w wizytowaniu, odkryli to wszystko, cokolwiek poprawy y animadwersyi Naszey wyciąga, y cokolwiek do podzwignienia karności Kościelney potrzebnego sądzić w Panu Bogu będą.

To obwieszczenie Nasze wizyty generalney, kończemy słowy Pawła S. Pbil: 1. 8. *Starajcież się najmilsi, żebyście postępowali sobie sposobem przyzwoitym Ewangelii JEZUSA Chrystusa, żebyście widzieli będąc u was, albo żebyście (kiedy znaydować się między wami nie będą) słyszeli, że iestecie statecznymi, y że iadnym sercem wszyscy obstaiecie przy wierze Ewangelii, bo (mówiąc daley z tymże Apostołem) Boga biore za świadka, z iaką uprzymością kocham was w wnętrzościach JEZUSA Chrystusa, y że nieprzestaję prosić Go, żebyście codzień postępowali w oświeceniu y poznawaniu rzeczy; abyście mogli rozoznać, co iest lepszego y użytecznieyszego, żebyście byli czystymi y szczeremi, y żebyście tak postępowali aż do dnia JEZUSA Chrystusa: (dnia tego straszego nawiedzenia Pasterza Pasterzow, ktorego nawiedzenia, nasze tylko iest cieniem, albo przygotowaniem do niego) y żeby ten bieg wasz żadnym upadkiem nie był przerwany, ale żebyście dla chwały y umielbienia BOGA, byli napełnieni owocami sprawiedliwości przez JEZUSA Chrystusa.*

Dla większey zaś tego wszystkiego wiary, ninieyszy Process ręką Naszą podpisany, y pieczęcią stwierdzony przedrukować, y *wiad cursoria* do wszystkich Kościołow rozesłać, z Ambon phblikować y na drzewiach Kościelnych poprzybić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia 5. Marca 1777.

ANDRZEY STANISŁAW BISKUP mp.

Paweł Barss Sądow Zadiwor: Biskupich Pisarz mp.

Obwieszczenie wizyty generalney.

W. KOSTKA
O. W. S. K. I.
W. KOSTKA

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

XVIII. 3. 368